

НАРОДНА БАНКА

СРБИЈЕ

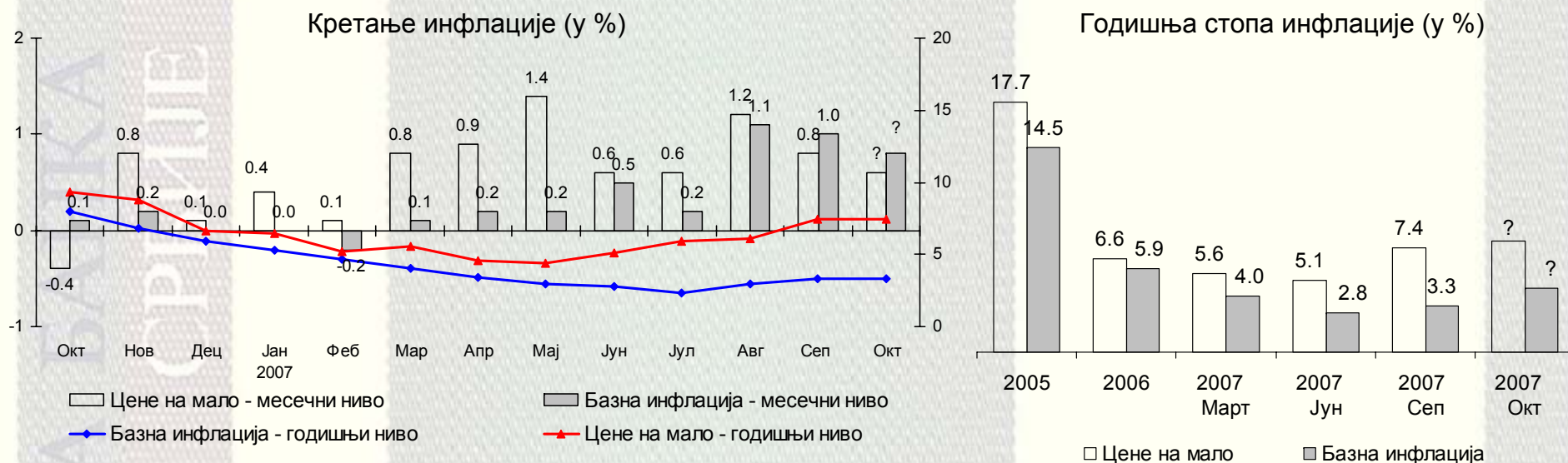

Актуелна монетарна кретања

Радован Јелашић - гувернер

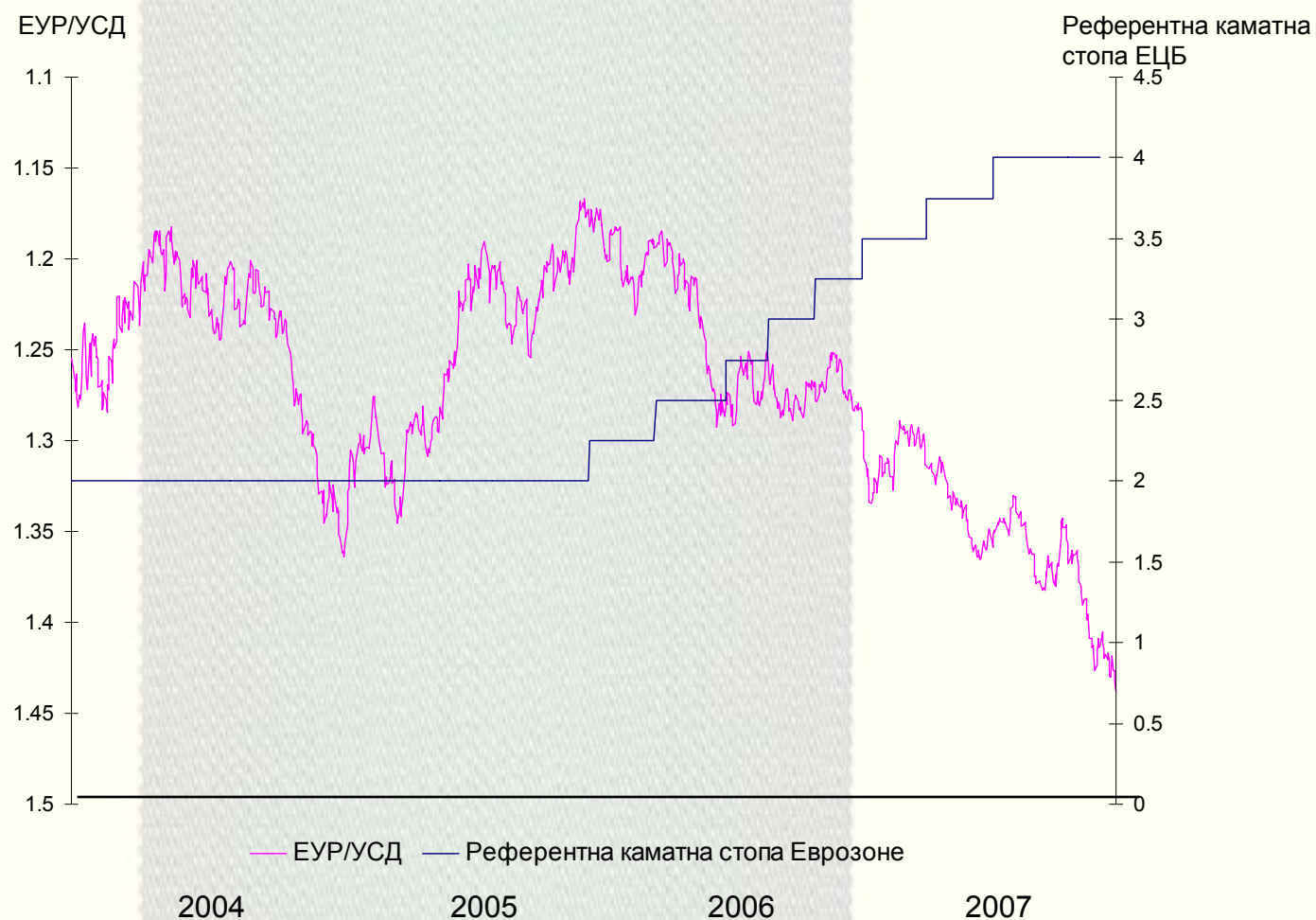
Београд, 29. октобар 2007. године

У октобру се очекује смањење инфлације, како базне тако и укупне у односу на претходне месеце

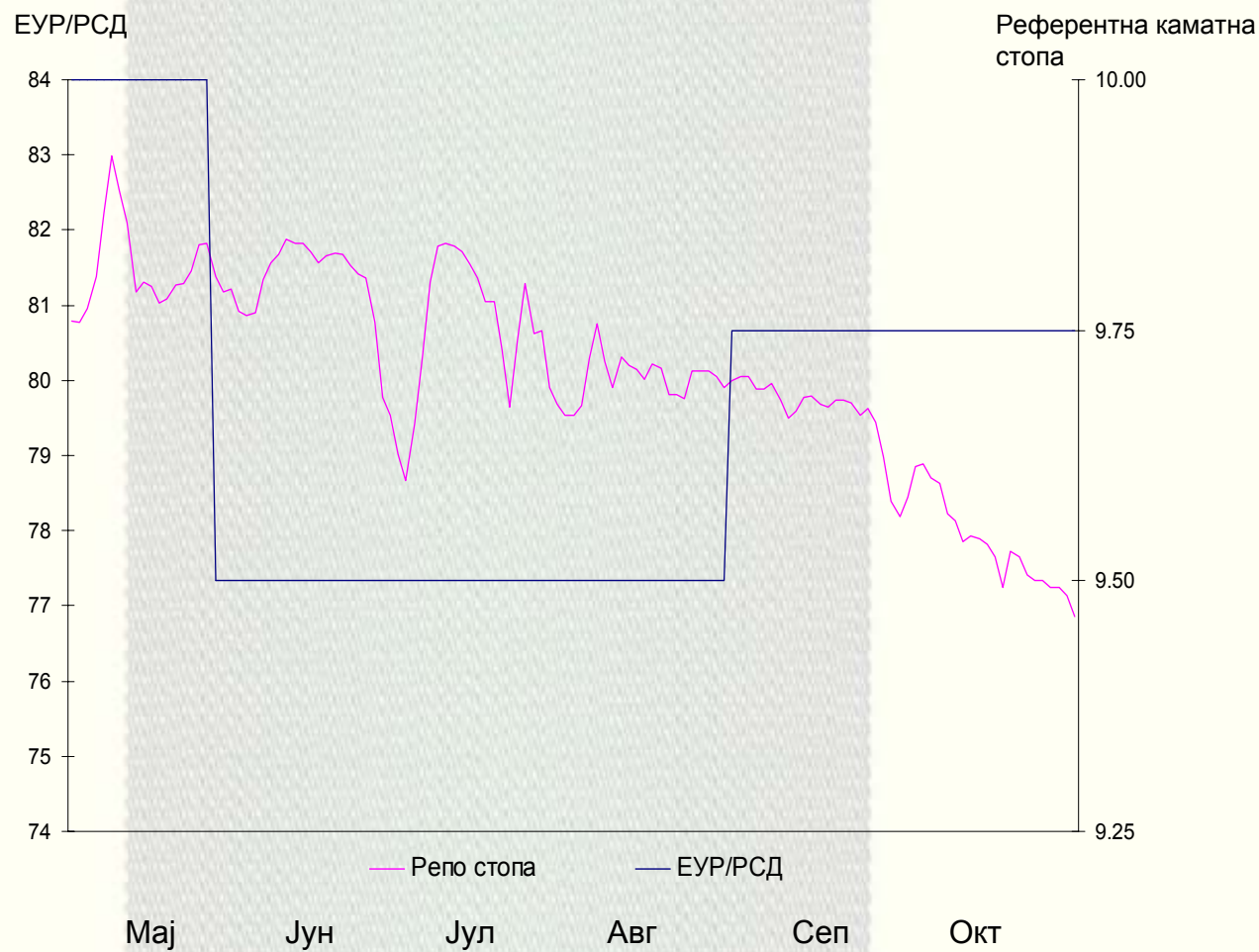

- Базна инфлација у октобру приближиће се 4.0% на годишњем нивоу!
- Узроци повећања укупне инфлације и у октобру су пре свега раст цена производа од жита и свежег и прерађеног млека, али и дувана;
- НБС очекује да ће базна инфлација до краја године бити око 4,5%;
- План базне инфлације за 2008. годину је између 3.0 и 6.0%!

Повећање референтне каматне стопе значило је како јачање евра према долару ...

... тако и динара према евр у последња 2 месеца!

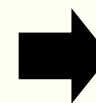

Монетарни одбор је данас одлучио да референтну каматну стопу смањи на ниво од 9,50%

Разлози:

- Смирење инфлаторних очекивања;
- Раста цена под регулацијом државе се смањује;
- Повећање буџетских издатака укључујући и јавну потрошњу;
- Стопе апресијације динара и њени ефекти на кретање цена знатно доприносе смањењу инфлаторних притисака у предстојећем периоду;
- Раст економске активности се успорава, а ефекти пољопривредног шока се исцрпљују.

Смер утицаја на референтну каматну стопу

Народна банка Србије се налази између “чекића и наковња”

- Постојећи ниво базне инфлације захтева одржавање тренутног нивоа референтне каматне стопе док стопа апресијације захтева њено смањење узимајући у обзир њен утицај на базну инфлацију;
- Средњорочни изгледи: наставак утицаја како инфлаторних притисака (јавна потрошња) тако и ефеката апресијације!
- Циљајући инфлацију од 3.0 до 6.0% у 2008. години, постојећи ниво курса нас може довести до нивоа базне инфлације испод плана – НБС ће наставити да прилагођава каматну стопу како би остварила свој основни циљ – “постизање и одржавање стабилности цена” на унапред циљаном нивоу!
- НБС ће и даље користити све инструменте из своје надлежности како би остварила планирани ниво базне инфлације!

Народна банка Србије је последњи пут организовала фиксинг састанак пре више од 5 месеци

- Функционисање девизног тржишта због недостатка ликвидности није било доведено у питање;
- Дневне осцилације курса динара према евра су биле у оквиру “нормалних”;
- Организовање фиксинг састанка је крајња мера - тржиште ефикасније дефинише ниво курса путем сучељавања понуде и тражње;
- Фиксинг састанком се не могу решавати проблеми тренда курса!

Задатак НБС је да учини динар а не евро атрактивнијом валутом!

- По дефиницији, Народна банка Србије би требало да брине о атрактивности инвестиција у динарима а не у еврима;
- Да! Већ близу две године исплативије су инвестиције у динарима него у еврима и без апresiasiје а камоли са њом!
- Процес дедоларизације у Русији ће се завршити током идуће године – пре 6 година износ доларских депозита грађана Русије у домаћим банкама је износио близу УСД 40 млрд а током идуће године ће се највероватније свести на свега пар милијарди долара!
- Било би од кључног значаја за ефикасност монетарне политике да се и држава, коначно, окрене још више ка динарима :
 - ✓ Издавање обвезница за реститицију у динарима;
 - ✓ Подршка различитим пројектима из буџета у динарима уместо еврима;
 - ✓ Терминска куповина девиза у циљу минимизирања ризика при изложености кретању курса!

Раст обима кредитног портфеља се значајно успорио у септембру ове године

- За првих 8 месеци просечни месечни раст кредитног портфеља банака износио је РСД 20,8 млрд, док је тај раст у септембру износио свега РСД 1,1 млрд, од чега је РСД 910 млн раст кредита становништву;
- Удео становништва константно расте - 37,80% на крају 2006, односно 41,10% у августу 2007, док је у септембру незнатно већи него претходног месеца - 41,13%.
- Ускоро ће јавност бити упозната са додатним мерама до којих ће НБС доћи у сарадњи са УБС, а у вези са усклађивањем рока отплате кредита и временског периода коришћења роба и услуга.

Народна банка наставља повлачење из мењачких послова

Од 1. јануара 2008. године:

- Провизија за мењаче од 0,3% неће више постојати;
- Сваки мењач мораће да има закључен уговор са једном од пословних банака (за сада од укупног броја -2.090 овлашћених мењача који имају закључен уговор са НБС, чак 1.172, тј. 55% има закључен уговор и са банком, односно са више банака).

Иако је са једне стране откуп од мењача за првих 9 месеци ове године за 36% мањи од истог периода прошле године (уместо ЕУР 1.311 милиона, ЕУР 841 милиона), НБС већ више од 5 месеци не продаје девизе пословним банкама!

Консултације са ММФ-ом треба да послуже као добра основа за процену досадашње и будуће економске политике

- Анализа целокупног стања макроекономске политике тј. фискалне, монетарне, приватизације, итд.;
- Разматрање стратегије реструктурирања великих јавних предузећа као и евентуалну приватизацију;
- Поновно разматрање постојећег “микса” монетарне и фискалне политике - пре доношења буџета за 2008. годину;
- Поређење постигнутих резултата са онима у суседним земљама;
- Разматрање потенцијалних ризика и начина на који се од њиховог остварења правовремено можемо одбранили!

Годишња скупштина ММФ/СБ је била важна да се сагледа положај Србије у поређењу са светом!

- Значајно смањење јавног дуга и повећање девизних резерви;
- Историјски низак ниво инфлације како у свету тако и у земљама у развоју;
- Повећани инфлаторни притисци због пораста цена пољопривредних производа и нафте;
- Значајно побољшани и олабављени услови задуживања код Светске банке и свих осталих међународних финансијских институција због велике светске ликвидности;
- Повећана забринутост за глобално нарушену неравнотежу у светској привреди и будуће кретање америчког долара;
- И надаље трагање за будућим идентитетом ММФ-а, питање удела (квота), броја конституенци итд.

НБС током ове недеље покреће велику кампању заједно са Владом РС у циљу јачања штедње младих

- Циљ кампање је стварање свести код основаца и средњошколаца о неопходности штедње и рационалног коришћења новчаних средства у будућности, као дела финансијске едукације;
- Кампања “Штедњом победи”, трајаће годину дана и одвијаће се у сарадњи НБС и Министарства просвете, Министарства омладине и спорта, Комерцијалне банке и Б-92.
- 31. октобра манифестацијом “Олимпијада штедиша” у Дечјем културном центру, започиње кампања дечје штедње – Олимпијада штедиша је едукативно надметање осмишљено попут Игара без граница где ће деца у забавном такмичењу доћи у контакт са терминима из области новца и штедње и закорачиће у свет одраслих на свој начин уз игру;
- Такмичење се наставља кроз Караван штедње кроз градове Србије!

Али крајња порука НБС остаје непромењена

- Базна инфлација у распону 3 – 6% у 2008. години ће бити постигнута;
- Цену нерестриктивне фискалне политике плаћају НБС и привреда/грађани Србије:
 - Трошкови повлачења вишка новца путем ХОВ знатно виши;
 - Ефекат на привреду и грађане због више каматне стопе су неповољни;
 - Ниво апресијације је непредвидив.

“Мера која не боли, не помаже”